

L'Institut Guttmann implementa un programa de rehabilitació a domicili per a pacients complexos amb lesió medul·lar

- El programa està dirigit a persones que no poden seguir un programa intensiu de rehabilitació, a causa de la seva vulnerabilitat o patologies afegides.
- Durant 2022 es van rebre 31 sol·licituds de participants, que han rebut diferents intensitats d'un tractament d'una mitjana de 4 mesos, amb un equip expert de terapeutes ocupacionals, infermeria i fisioteràpia i treball social, entre d'altres.
- El servei evita trasllats, internaments prolongats i hospitalitzacions innecessàries, posant l'èmfasi en la dimensió humana del pacient. El 100% dels usuaris/àries ha puntuat per sobre de 8 l'experiència.

Badalona, 22 de març de 2023. Després d'una lesió medul·lar, l'estada a l'hospital no serveix només per a la rehabilitació física, sinó que també s'aborden aspectes psicològics i es prepara el pacient per al que vindrà després de l'alta. Tot un equip de professionals treballa perquè aquella persona pugui reprendre la seva vida el més aviat possible. Però existeixen casos en què, per motius diversos, l'usuari/ària necessita d'una intervenció més personalitzada que no es podria desenvolupar de manera òptima amb un ingrés hospitalari. Per donar resposta a aquesta necessitat, l'Institut Guttmann va implementar al 2022 el Programa d'Hospitalització a domicili per a pacients amb una lesió medul·lar complexa, que en el seu primer any ha atès a **31 persones en el seu domicili durant una mitjana de 4 mesos**, aconseguint un altíssim grau de satisfacció.

Per norma general, quan una persona pateix una lesió medul·lar ingressa durant uns mesos a l'hospital, on segueix un programa intensiu de rehabilitació. Es treballen aspectes motrius, psicològics i funcionals, amb objectius com ara les transferències –desplaçament de la cadira de rodes a un altre lloc–, la higiene diària, les sortides al carrer o les cures de la pell, entre molts altres. Però hi ha casos que, a causa de l'edat o altres patologies, no podrien obtenir un benefici òptim d'un ingrés hospitalari. “Un metge avalua cada situació i fa la derivació quan creu que és convenient un suport extra. Llavors es dissenya un tractament individualitzat de mitja/baixa intensitat, amb l'objectiu d'**assolir la màxima autonomia personal, proporcionar eines de maneig als cuidadors i connectar amb els recursos de la zona**”, exposa Cristina Bonet, terapeuta ocupacional de l'Institut Guttmann i coordinadora de l'Equip d'Avaluació i Suport Especialitzat en Neurorehabilitació (EASE), responsable del programa.

Per accedir a aquest servei és necessari tenir una lesió medul·lar, disposar d'un habitatge adaptat i d'una persona de suport o cuidador/a en el domicili. Dels 31 participants d'aquest primer any, 18 tenien una paraplegia incompleta, 6 una paraplegia completa, 6 una tetraplegia incompleta i 1 una tetraparèsia (debilitat a les 4 extremitats). A més, en 8 pacients **la lesió era secundària a un procés oncològic**. “Un dels aspectes més importants del programa és que tot el que es treballa s'implementa directament en l'entorn de la persona. A l'hospital, els pacients s'enfronten a una realitat en certa forma “irreal”, perquè els espais i recursos són 100% accessibles. Però **a casa la funcionalitat és real**; quan finalitzen amb nosaltres, totes les millores en aspectes com desplaçar-se pel domicili, sortir al carrer o tenir cura de ferides ja estan integrades en la seva vida quotidiana”, apunta Bonet.

“De sobte te trobes amb gent que t’escolta”

Els resultats de les escales de valoració dels usuaris/àries indiquen un **altíssim grau de satisfacció**. El 100% dels participants han puntuat per sobre de 8 la seva experiència –un 50% li ha atorgat la nota màxima de 10– i afirmen que recomanarien el programa a altres persones en la seva situació. Entre altres aspectes, una usuària del servei que té una lesió medul·lar a causa d’un procés oncològic destaca el fet de comptar amb professionals especialitzats dedicats al seu cas específic: “De sobte te trobes amb gent que t’escolta, que assenteix amb el cap, que pren notes, que sap de què parles quan parles d’un intestí que no funciona. De cop i volta **trobar gent que vol i et pot ajudar va ser emocionant**”.

El programa també ha assolit resultats molt positius en les escales de valoració de diferents aspectes de la vida dels pacients. En el cas de la FIM, que mesura el grau d’independència funcional, s’ha registrat un augment mig de 72 a 88 punts (un 12’7%), amb un **increment més destacat en les cures personals, la mobilitat, la locomoció i el control d’esfínters**. En els 5 pacients que mantenen capacitat de marxa, l’escala d’Avaluació de la Capacitat de la Marxa (FAC) ha mostrat un avenç des del grau 1 –en què la persona necessita de l’ajuda permanent d’un altre per desplaçar-se– fins al grau 3, en què el pacient camina sol i fora del domicili sota supervisió. “**L’autocura, el control d’esfínters i la mobilitat personal són en general els objectius més significatius** per als pacients amb lesió medul·lar”, matisa Bonet.

Els participants també han experimentat millores en àmbits com l’autonomia per realitzar les activitats de la vida diària (que inclouen la higiene o l’alimentació, entre altres) i aspectes psicològics com els nivells d’ansietat i depressió.

Estendre el servei a tot el territori

La durada del programa ha oscil·lat des dels 60 dies fins a més de 120, en funció de les característiques, necessitats i estat de salut de cada participant. “Aquesta iniciativa parteix de la nostra **responsabilitat envers els pacients**, de tenir cura també de les persones que no poden ingressar en el nostre centre i que parteixen d’una lesió medul·lar, que és una condició molt específica en què nosaltres podem proporcionar un alt grau d’expertesa”, explica la doctora Montserrat Bernabeu, directora assistencial i co-directora de l’Institut Guttmann. “Un cop demostrat que el programa és útil i necessari, el nostre objectiu és **buscar fórmules per acostar-lo a tot el territori**”, afegeix.

L’EASE es va crear l’any 2000 per facilitar als pacients i les seves famílies el retorn al domicili després d’un llarg procés d’hospitalització a conseqüència d’una discapacitat adquirida. En aquest marc, l’any 2013 es va engegar un programa específic per a persones amb Dany Cerebral; el 2017 el programa per a persones amb un diagnòstic de Salut Mental i el 2022 s’ha implementat el de Lesió Medul·lar. Actualment, el servei atén unes 400 persones l’any, dins de la cartera de serveis del CatSalut, amb un equip a domicili integrat per professionals mèdics, d’infermeria, de fisioteràpia, de teràpia ocupacional, de treball social i de psicologia, i amb el suport de professionals consultors com ara uròlegs, traumatòlegs i ortopedes.

Més informació i entrevistes:

Elisabet González | Júlia Bestard

Comunicació Institut Guttmann

Tel. 93 497 77 00 | 607 75 82 20

comunicacio@guttmann.com